

Granskning av valnämnden

– verksamhetsåret 2024

2025-04-08

Missiv till valnämnden

Revisorerna har avslutat granskningen av nämnden avseende verksamhetsår 2024.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ansvarar också för att det finns tillräcklig intern kontroll. Revisorernas uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskning som har genomförts i nämnden under året presenteras i denna revisionsredogörelse. Av redogörelsen framgår de sakkunnigas iakttagelser och bedömningar.

Vi, förtroendevalda revisorer, hänvisar till de sakkunnigas redogörelse som grund för vårt uttalande till kommunfullmäktige. Vi ställer oss bakom de sakkunnigas bedömningar som framgår av denna redogörelse.

Vi bedömer att nämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi har noterat att flera ledamöter under året valt att inte delta i nämndens beslut. Kommunallagen ger en ledamot rätten att avstå från att delta i en omröstning eller i ett beslut. Att avstå från att delta i beslut frångår dock inte ledamoten ansvaret för nämndens uppdrag. Det kan därför ifrågasättas om en ledamot som konsekvent avstår från att delta i beslutet lever upp till det ansvar som följer med nämnduppdraget. Utgångspunkten måste vara att utnyttja denna möjlighet mycket sparsamt. Vi vill betona att det från en demokratisk synpunkt är viktigt att ledamöterna deltar i beslutsfattandet.

Göteborg den 8 april 2025

För revisorsgruppen,
enligt uppdrag

Jonas Ransgård
ordförande

Torbjörn Rigemar
vice ordförande

Stadsrevisionens uppdrag

Stadsrevisionens uppdrag är att granska kommunens verksamhet. Granskningen sker på uppdrag av kommunfullmäktige som utser förtroendevalda revisorer som ansvarar för granskningen av nämnderna och kommunstyrelsen. Bland de förtroendevalda utser kommunfullmäktige även lekmanrevisorer. Lekmanrevisorerna ansvarar för granskningen av de bolag som kommunen äger.

De förtroendevalda revisorerna anlitar alltid sakkunniga biträden (yrkesrevisorer) som genomför granskningen. I revisionsredogörelserna presenterar yrkesrevisorerna den granskning de har gjort på nämnderna och kommunstyrelsen. Revisionsredogörelserna ligger till grund när de förtroendevalda revisorerna ansvarsprövar nämnderna och lämnar sitt uttalande till kommunfullmäktige.

Viss granskning rapporteras till kommunfullmäktige löpande under året i särskilda revisionsrapporter. Du hittar alla stadsrevisionens redogörelser och rapporter på www.goteborg.se/stadsrevisionen, men du kan också beställa dem från revisionskontoret via stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se.

Diarienummer: SRV-2024-00121

Innehåll

1	Samlad bedömning.....	5
2	Grundläggande granskning	5
2.1	Verksamhet	5
2.2	Ekonomi	6
2.3	Intern kontroll	6
2.4	Bedömning	6
3	Granskning av räkenskaper	7
3.1	Granskningsresultat	7
4	Uppföljning av tidigare granskning	7
4.1	Uppföljning av tillgängligheten i vallokaler	7
4.1.1	Bedömning	8

1 Samlad bedömning

Varje år granskar kommunens revisorer nämndens verksamhet i den omfattning som följer av god revisionsred. Årets granskning består av

- grundläggande granskning
- uppföljning.

Revisionskontoret har faktaavstämt all granskning med förvaltningen.

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av nämnden, är att verksamheten har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Genomförd granskning visar att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är förenligt med reglemente, kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. Vi har inte noterat några väsentliga avvikelser i den grundläggande granskningen.

Under 2024 har valnämndens förvaltning framför allt arbetat med planering och genomförande av valet till Europaparlamentet den 9 juni 2024 samt efterföljande arbete och utvärdering.

Nämnden har agerat för att förbättra verksamheten utifrån den rekommendation som lämnats i tidigare års granskning. Årets granskning visar bland annat att nämnden har vidtagit flera åtgärder i syfte att förbättra tillgängligheten i vallokalerna.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma nämndens ledning och styrning samt interna kontroll. Styrningen och kontrollen ska vara tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och fokuserar i huvudsak på nämndens övergripande systematik, strukturer och arbetssätt.

2.1 Verksamhet

Nämnden ska genomföra sitt grunduppdrag enligt reglementet, gällande lag och författning samt enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om.

Fullmäktige har i budgeten fastställt övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolag. Flera nämnder och bolag har även tilldelats specifika uppdrag som ska genomföras. Vi har översiktligt granskat hur nämnden har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi har även granskat nämndens protokoll och beslutsunderlag.

Granskningen visar att nämnden har planerat och genomfört grunduppdraget i enlighet med reglementet. Vidare visar granskningen att nämnden har arbetat med de mål och uppdrag som fullmäktige har gett nämnden. Måluppfyllelsen och arbetet med fullmäktiges uppdrag har följts upp under året, i delårsrapporter och i årsrapporten.

Vi noterar att det under året har förekommit fall då ledamöter valt att inte delta i nämndens beslut.

2.2 Ekonomi

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som beslutats av fullmäktige. Nämnden ska också se till att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering. Vi har översiktligt granskat nämndens styrning av ekonomin samt dess ekonomiska uppföljning och rapportering.

Granskningen visar att nämnden har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna för året. Granskningen visar vidare att nämnden har följt upp sin ekonomi kontinuerligt.

2.3 Intern kontroll

Nämnden ska se till att det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll och riskhantering inom väsentliga områden. Nämnden ska även följa upp och utvärdera detta arbete. Vi har översiktligt granskat nämndens interna styrning, uppföljning och kontroll.

Granskningen visar att nämnden har upprättat en samlad riskbild och en internkontrollplan. Riskhantering har skett inom väsentliga områden. Granskningen visar även att den interna kontrollen har följts upp och att nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll har utvärderats.

2.4 Bedömning

Revisionskontorets bedömning utifrån en översiktlig granskning är att nämnden har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.

3 Granskning av räkenskaper

En del av Stadsrevisionens granskning består av att granska och bedöma om Göteborgs Stads räkenskaper är rättvisande. Räkenskapsgranskningen genomförs av upphandlade revisionsföretag.

Den 1 januari 2023 trädde *Standard för kommunal räkenskapsrevision* i kraft.¹ Standarden som innefattas i god revisionssed reglerar hur granskning av räkenskaper ska genomföras och omfattar alla kommuner och regioner.

Granskningen av delårs- och årsredovisning samt intern kontroll inom väsentliga processer tar sin utgångspunkt i stadens räkenskaper i stället för att, som tidigare, bygga nerifrån och upp utifrån nämndernas redovisning. Revisionsansatsen bygger på väsentlighetsbedömningar utifrån ett övergripande kommunperspektiv. Det innebär att vissa nämnder kan beröras mindre av den årliga räkenskapsgranskningen och andra kan beröras mer.

3.1 Granskningsresultat

Inga iakttagelser som berör nämnden har rapporterats i granskningen av Göteborgs stads räkenskaper.

4 Uppföljning av tidigare granskning

I detta avsnitt redogör vi för uppföljningen av de rekommendationer som har lämnats till nämnden tidigare år.

4.1 Uppföljning av tillgängligheten i vallokaler

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskade revisionskontoret 2022 tillgängligheten i vallokaler. Granskningen resulterade i följande rekommendation till nämnden:

Nämnden rekommenderas att inför nästa val se till att vallokalerna i högre utsträckning är tillgänglighetsanpassade enligt lagkravet och att de brister som har identifierats i granskningen åtgärdas.

Vi har i år följt upp rekommendationen genom att granska tillgängligheten i vallokaler i samband med valet till Europaparlamentet. Uppföljningen visar att nämnden har vidtagit flera åtgärder i syfte att förbättra tillgängligheten i vallokalerna.

¹ *Standard för kommunal räkenskapsrevision* är framtagen och beslutad av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (SKYREV) och Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR).

I den uppföljande granskningen genomfördes observationer i 20 av stadens vallokaler under valdagen den 9 juni 2024. Vi tog också del av relevant dokumentation och hade samtal med förvaltningen.

Observationerna genomfördes av anställda på revisionskontoret. I samband med observationerna ställdes ett antal frågor kring tillgänglighet till röstmottagare och ordförande i vallokalerna. Frågorna formulerades utifrån en checklista för tillgängliga val framtagen av Myndigheten för delaktighet.

Observationerna visade att kraven för att vara en tillgänglighetsanpassad lokal uppfylldes helt i de flesta lokaler och att de i några lokaler uppfylldes till största del. Bärbara LED-lampor och förstoringsglas med ljus fanns exempelvis att tillgå i alla vallokaler som besöktes i den uppföljande granskningen, till skillnad från vid granskningen år 2022 då dessa saknades i samtliga lokaler.

I nämndens uppföljningsrapport *Utvärdering – Europaparlamentsvalet 2024* uppgavs att valkansliet har fortsatt att arbeta med att öka tillgängligheten inför valet till Europaparlamentet, exempelvis genom samarbete med funktionshinderombudsmannen och andra aktörer inom funktionshinderområdet.

Vidare framgick att valkansliet hade fått utbildning och information från myndigheten för delaktighet. Vid samtal med förvaltningen uppgavs att förstoring- och belysningshjälpmedel hade köpts in till samtliga valdistrikt och att andra praktiska åtgärder hade genomförts i vallokalerna för att förbättra tillgängligheten.

I uppföljningsrapporten framgick också att utbildning av röstmottagare och teamledare har haft ett fortsatt fokus på bemötande och tillgänglighet. Därutöver hade en e-tjänst som heter *Rösta i Göteborg* tagits fram med möjlighet att söka efter vallokaler, med en länk till en tillgänglighetsdatabas för respektive lokal i syfte att underlätta för väljarna. Det framgick även att det i förtidsröstningen fanns en teckenspråkstolk tillgänglig vid några tillfällen och att informationsmaterial riktat till personer i behov av stöd hade tagits fram av valkansliet.

Kansliet uppgav också att de jobbar vidare med förbättringar av brister som valarbetarna har uppmärksammat och informerat om i blanketten *Förbättringsförslag i vallokal* avseende tillgängligheten.

4.1.1 Bedömning

Mot bakgrund av ovan beskrivna åtgärder bedömer revisionskontoret att nämnden har omhändertagit rekommendationen.